
ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ Б. ДЖОНСОНА ЩОДО ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Погоріла А. І.

DOI<https://doi.org/10.30525/978-9934-26-557-0-10>

ВСТУП

У контексті сучасних подій в Україні зростає суспільний інтерес до політичного дискурсу та його постійного розвитку, особливо в умовах військової агресії з боку рф. Лідери держав світу не залишаються осторонь політичної ситуації, що склалася в Україні, відіграючи ключову роль у формулюванні та висловленні своїх позицій щодо українсько-російського військового конфлікту. Їхня підтримка є надзвичайно важливою для України, оскільки впливає не лише на політичні процеси, а й на міжнародну спільноту.

Політичні виступи та звернення спрямовані не лише на здійснення певного впливу на цільову аудиторію, а й на утвердження основоположних цінностей і свобод України та її народу. Офіційні промови політичних лідерів як засіб комунікації між владою та суспільством привертають увагу лінгвістів завдяки своїм стилістичним і прагматичним особливостям.

Дослідження стилістичних характеристик політичних промов щодо війни в Україні є актуальним, оскільки сприяє глибшому розумінню комунікативних стратегій та ефективності їхнього впливу на громадську думку й міжнародну спільноту. Аналіз таких промов дозволяє виявити стилістичні прийоми, які використовуються для покращення сприйняття аудиторією, а також розкрити різноманітні підходи до вираження підтримки або засудження військових дій.

Таке дослідження має важливе наукове та практичне значення, оскільки сприяє розвитку політичної комунікації та розумінню впливу світових лідерів на суспільні процеси в умовах українсько-російського військового конфлікту.

Сьогодні політичний дискурс, зокрема типологія політичних промов, їхня структура та особливості функціонування, є предметом дослідження багатьох науковців, зокрема лінгвістів, перекладачів і

політологів. Значний внесок у вивчення цього явища зробили Л. Мацько, О. Падалка, З. Дем'янова, О. Земська та інші дослідники.

Науковий аналіз політичного дискурсу є надзвичайно актуальним, що зумовлено появою нових харизматичних і кваліфікованих політиків-ораторів, які володіють як загальними, так і специфічними дискурсивними рисами. Серед таких політиків – колишній прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон. Його політичний дискурс поєднує прагматичні, екстралінгвістичні, психологічні та соціокультурні характеристики, що робить його важливим об'єктом для ґрунтового лінгвістичного аналізу.

Дослідження зосереджене на виявленні та порівняльному аналізі лінгвостилістичних особливостей політичного дискурсу Бориса Джонсона, а також на ідентифікації стилістичних засобів, характерних для його промов, присвячених оцінці російської збройної агресії проти України (на матеріалі політичних виступів щодо війни в Україні)).

1. Лінгвістичні особливості політичного дискурсу

Політичний дискурс є складною мовною структурою, яка охоплює різноманітні види публічних виступів, заяв політичних діячів, експертів та коментаторів, а також засоби масової інформації і публікації в спеціалізованих виданнях, що присвячені політичним процесам і питанням. Згідно з теорією політичного дискурсу, основним завданням політичного мовлення є не лише передача інформації, а й маніпулювання свідомістю слухачів, переконання і навіть мобілізація громадської думки.

Як зазначають дослідники, політичний дискурс має кілька специфічних функцій, серед яких одна з найважливіших – це вплив на аудиторію через використання мовних засобів. Це може проявлятися в різних формах: від прямого заклику до дії, до тонких маніпуляцій через вибір певних лексичних одиниць або граматичних структур. У цьому контексті важливу роль відіграють не лише конкретні слова, а й загальна стилістика, інтонація, риторичні прийоми, що використовуються для створення образу і формування певного емоційного стану у слухачів.

Лінгвістів цікавить, які саме мовні засоби використовуються для передачі політичних ідей та цінностей, а також як ці мовні елементи сприяють формуванню та утриманню політичних уявлень і ставлень. Мовні засоби політичного дискурсу можуть включати в себе широкий спектр лексичних та синтаксичних прийомів: метафори, евфемізми, риторичні питання, анафори, а також такі техніки, як маніпуляція через підсвідомі асоціації або створення «чорних» і «білих» образів через контрастні висловлювання.

Важливим аспектом є організація мовних одиниць у політичному дискурсі таким чином, щоб висловлювання політика відповідало його прагматичним і комунікативним цілям. Для цього необхідно створити ефективну структуру висловлювання, що включає як лексичні, так і граматичні засоби, що дозволяють досягти бажаного ефекту: переконати, мобілізувати або просто інформувати. У науковій літературі це часто описується як «прагматична цілеспрямованість» політичної мови. Така організація мовлення є важливим інструментом для досягнення політичних цілей, оскільки вона впливає не тільки на когнітивні, а й на емоційні аспекти сприйняття мовлення аудиторією.

Особливості політичного дискурсу привертають увагу не тільки лінгвістів, а й політологів та соціологів, оскільки вони безпосередньо впливають на процеси формування громадської думки та політичних процесів у суспільстві. Дослідження, проведені у цій галузі, показують, що політичний дискурс відіграє важливу роль у визначенні пріоритетів національної політики, у стабільності або нестабільності політичних режимів та у зміні політичних поглядів.

Лінгвістичні особливості політичного дискурсу є ключовими для розуміння того, як мова може бути використана для формування політичних ідей, а також для того, як мовні стратегії можуть впливати на ставлення громадян до політичних подій і рішень. Це є важливим елементом вивчення сучасних політичних процесів, оскільки мова є потужним інструментом для досягнення політичних цілей і маніпуляції суспільною свідомістю.

Американські лінгвісти Девід та Роджер Джонсон визначають «політичний дискурс» як «формальний обмін аргументованими думками щодо вибору оптимальних варіантів вирішення соціальних проблем»¹. Це визначення підкреслює важливість аргументації в процесі політичного спілкування, а також наголошує на ролі дискурсу як інструменту у прийнятті важливих соціальних рішень. За цією концепцією, політичний дискурс не лише інформує, а й активно формує шляхи вирішення проблем, що стоять перед суспільством, через ретельне обговорення та обґрунтування різних підходів до вирішення цих проблем.

Грузинські дослідники Н. Кірвалідзе та Н. Самнідзе також вносять важливий внесок у розвиток цієї концепції, пропонуючи створення нової наукової дисципліни – політичної лінгвістики. Вони визначають політичну лінгвістику як галузь, що досліджує не лише думки та дії

¹ Johnson D., Johnson R. Civil political discourse in a democracy: The contribution of psychology. *Peace and Conflict: Journal of Peace Psychology*, 2000. N 6(4). P. 317.

політиків, але й політичну мову як невід'ємну частину цього процесу². Згідно з їхнім підходом, політична мова виступає як потужний інструмент формування та вираження політичних ідеологій, що активно впливає на соціально-політичний контекст.

Сучасні мовознавці надають широке визначення поняття «дискурс», розглядаючи його як інтеграцію мовлення з позамовними, прагматичними та соціокультурними чинниками, які його супроводжують. Цей підхід дозволяє зрозуміти дискурс не як простий ланцюг мовних одиниць, а як багатогранне явище, яке взаємодіє з навколишнім соціокультурним середовищем і підпорядковується специфічним прагматичним цілям.

В Україні відомий мовознавець Ф. Бацевич також звертає увагу на тісний зв'язок між поняттями «політична комунікація» та «політичний дискурс». Ф. Бацевич вважає, що «політична комунікація є особливим видом політичних відносин, за допомогою якого суб'єкти регулюють поширення суспільно-політичних думок»³. Це визначення підкреслює, що політична комунікація – це не лише процес передачі інформації, але й складна система взаємодії між різними акторами політичного поля, де політичний дискурс виступає одним із основних механізмів впливу на громадську думку та політичні процеси.

Ці дослідження підтверджують важливість політичного дискурсу не лише як комунікативного процесу, а й як потужного інструменту, який формується в контексті соціокультурних і політичних умов та має глибокий вплив на розвиток політичних процесів.

Нещодавні лінгвістичні дослідження підтверджують існування специфічної мовної системи, характерної для політичної комунікації. Цю мову часто називають «мовою влади», або точніше – політичним дискурсом. Політичний дискурс, як показують наукові дослідження, є не просто набором висловлювань, а особливим типом мовлення, що відрізняється специфічними характеристиками, формами і ключовими термінами, котрі використовуються для формулювання і вираження політичних ідеологій і переконань. Як зазначають дослідники, кожен дискурс має свої особливості, які залежать від соціально-культурного контексту та історичних обставин, а також від того, хто є його учасниками і які соціальні функції вони виконують.

Один з авторитетних науковців у цій галузі, О. Гончар, трактує поняття «дискурс» у вузькому сенсі як «зв'язний текст, що складається

² Kirvalidze N., Samnidze N. Political discourse as a subject of interdisciplinary studies. *Journal of Teaching and Education*. N 5. P. 162.

³ Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія, 2004. С. 122.

з набору логічних тверджень та виходить із певних посилок»⁴. За його визначенням, дискурс є не просто формальним мовним актом, а складною структурою, що містить аргументацію, яка з'єднує логічні твердження та переконання. Ключова функція дискурсу полягає у тому, як він сприяє визначенню того, що вважається важливим, корисним чи правильним у певному соціальному середовищі. В політичному контексті дискурс не лише передає інформацію, але й активно формує громадську думку, впливає на соціальні відносини, визначаючи, які питання вважаються пріоритетними для суспільства.

Ми схилиємося до тлумачення політичного дискурсу, яке пропонує український вчений Ф. Бацевич. Він розглядає політичний дискурс як особливий спосіб розуміння соціальної реальності через основні терміни політики. Ф. Бацевич зазначає, що політичний дискурс є «видом мовної діяльності, обов'язковим для організації політичних процесів»⁵. Це означає, що політичний дискурс відіграє центральну роль у координації та регулюванні політичних відносин, забезпечуючи взаємодію між політиками, громадянами та іншими соціальними інститутами. За його визначенням, політичний дискурс не тільки є інструментом комунікації, а й є фундаментальним елементом у побудові політичної реальності.

Особливу увагу Ф. Бацевич приділяє комунікативним аспектам політичного дискурсу, акцентуючи, що він складається з трьох взаємопов'язаних складових: повідомлення, адресанта (спікера) і адресата (отримувача повідомлення). Цей підхід дозволяє глибше зрозуміти, як політичне мовлення впливає на слухачів і як, через вибір лексики та риторичних засобів, політики можуть формувати або змінювати погляди громадськості. Ф. Бацевич зазначає, що важливою характеристикою політичного комунікатора є його подвійна роль: як індивідуального, так і колективного суб'єкта. Адресантом політичного дискурсу може бути як конкретна особа, так і представник певного публіцистичного інституту або політичної структури, що дає йому можливість діяти від імені ширшої групи, партії чи уряду⁶.

Таким чином, політичний дискурс не лише виконує роль інструмента комунікації, але й є потужним механізмом для конструювання і підтримки політичних структур і ідеологій. Він допомагає вирішувати соціальні питання, формуючи, тим самим, політичну свідомість і громадську думку.

Дослідники Д. Тітарова та В. Гавриленко дотримуються спільної думки, що політичний дискурс має низку специфічних характеристик,

⁴ Гончар О.С. Функції евфемізмів у політичному дискурсі. Новітня філологія. Київ, 2015. Вип. 16. С. 35

⁵ Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія, 2004. С. 128

⁶ Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія, 2004. С. 187

які відрізняють його від інших видів дискурсу. Вони стверджують, що «політичний дискурс відрізняється від інших видів власним словником термінів, логічними зв'язками між сенсом політичних номінацій, абстракціями, неологізмами і метафорами, типовими контекстами вжитку специфічної лексики, побудовою суджень»⁷. Це означає, що політичний дискурс формує особливу мовну реальність, в якій важливу роль відіграють як традиційні, так і нові мовні одиниці, що відображають зміни в суспільстві, політиці та економіці. Використання термінів, абстракцій і метафор в політичному мовленні дозволяє політикам створювати певні образи, що сприяють формуванню у громадян певного уявлення про політичну ситуацію та соціальні проблеми.

Політичний дискурс, таким чином, не лише виступає засобом комунікації, але й є важливим інструментом впливу на свідомість суспільства. Відмінність політичного дискурсу від інших видів комунікації полягає також у його здатності впливати на формування світогляду аудиторії, оскільки він спрямований на трансляцію певних ідеологічних і політичних концепцій. Як показують дослідження, політичний дискурс не лише інформує про політичні події, але й формує ставлення громадян до цих подій, а також визначає, що вважається важливим чи неприязним у суспільному контексті.

Більшість наукових публікацій зосереджені на позиціонуванні політичного дискурсу як окремого сегмента політичного світу, що включає в себе різноманітні політичні тексти. Це можуть бути промови політиків, офіційні документи, рішення, укази, закони, наукові статті з політичних питань, а також публіцистичні тексти, зокрема статті в газетах. Кожен з цих видів політичного дискурсу має свої чіткі визначені цілі, які спрямовані на досягнення політичних завдань, таких як формування громадської думки, мобілізація виборців або легітимізація політичних рішень. Залежно від контексту та мети комунікації, політичний дискурс може варіюватися за стилем, мовними засобами і методами впливу на аудиторію.

Дослідження І. Самойлової та О. Подвойської розширюють наше розуміння політичного дискурсу, стверджуючи, що до нього належать не лише офіційні політичні тексти, але й ті, в яких громадяни беруть участь у комунікації з владою, але не в якості професійних журналістів, політологів чи політиків. Вони відносять до політичного дискурсу «різного роду інструкції, накази, розпорядження, листи і звернення, адресовані політичним діячам, повсякденні розмови, що стосуються

⁷ Гавриленко В.М., Тітарова Д.Ю. лінгвостилістичні особливості політичних промов Уїнстона Черчіля. Молодий вчений. № 4. Херсон, 2017. С. 133.

політичних тем, детективи, мемуари, інші художні оповіді»⁸. Таким чином, політичний дискурс охоплює не лише формальні документи та публічні висловлювання, а й приватні комунікації, в яких також обговорюються політичні теми. Це дозволяє розглядати політичний дискурс як більш широке явище, яке охоплює різноманітні форми взаємодії між громадянами та владою, а також різні жанри комунікації, що мають політичну спрямованість.

Таким чином, політичний дискурс є багатогранним і складним явищем, яке включає в себе як офіційні тексти та публічні виступи політиків, так і різноманітні повсякденні форми комунікації, де обговорюються політичні питання. Він є важливим елементом у формуванні політичних реальностей і в управлінні соціальними відносинами через мову, оскільки здатен впливати на громадську думку та сприяти зміні соціальних і політичних процесів.

Дослідники Д. Тітарова та В. Гавриленко дотримуються спільної думки, що політичний дискурс має низку специфічних характеристик, які відрізняють його від інших видів дискурсу. Вони стверджують, що «політичний дискурс відрізняється від інших видів власним словником термінів, логічними зв'язками між сенсом політичних номінацій, абстракціями, неологізмами і метафорами, типовими контекстами вжитку специфічної лексики, побудовою суджень»⁹. Це означає, що політичний дискурс формує особливу мовну реальність, в якій важливу роль відіграють як традиційні, так і нові мовні одиниці, що відображають зміни в суспільстві, політиці та економіці. Використання термінів, абстракцій і метафор в політичному мовленні дозволяє політикам створювати певні образи, що сприяють формуванню у громадян певного уявлення про політичну ситуацію та соціальні проблеми.

Політичний дискурс, таким чином, не лише виступає засобом комунікації, але й є важливим інструментом впливу на свідомість суспільства. Відмінність політичного дискурсу від інших видів комунікації полягає також у його здатності впливати на формування світогляду аудиторії, оскільки він спрямований на трансляцію певних ідеологічних і політичних концепцій. Як показують дослідження, політичний дискурс не лише інформує про політичні події, але й формує ставлення громадян до цих подій, а також визначає, що вважається важливим чи неприязним у суспільному контексті.

⁸ Самойлова І.В., Подвойська О.В. Лексичні особливості політичних промов. Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Філологічні науки. Ніжин, 2016. № 1. С. 237.

⁹ Гавриленко В.М., Тітарова Д.Ю. Лінгвостилістичні особливості політичних промов Уінстона Черчіля. Молодий вчений. № 4. Херсон, 2017. С. 133.

Більшість наукових публікацій зосереджені на позиціонуванні політичного дискурсу як окремого сегмента політичного світу, що включає в себе різноманітні політичні тексти. Це можуть бути промови політиків, офіційні документи, рішення, укази, закони, наукові статті з політичних питань, а також публіцистичні тексти, зокрема статті в газетах. Кожен з цих видів політичного дискурсу має свої чітко визначені цілі, які спрямовані на досягнення політичних завдань, таких як формування громадської думки, мобілізація виборців або легітимізація політичних рішень. Залежно від контексту та мети комунікації, політичний дискурс може варіюватися за стилем, мовними засобами і методами впливу на аудиторію.

Політичний текст є потужним і впливовим елементом, який займає провідне місце серед інших засобів комунікації. Його роль у формуванні політичної реальності важко переоцінити, адже він не лише інформує, а й активно впливає на громадську думку, формуючи політичні ідеали та погляди. Багато дослідників зазначають, що основною метою політичної промови є не просто передача інформації, а переконання цільової аудиторії в правильності відповідних політичних поглядів, а також їх подальше пропагування серед широких мас. Політична мова активно використовує риторичні засоби для маніпулювання переконаннями, що дозволяє досягати бажаних результатів у виборчому процесі та інших сферах політичної діяльності.

На думку Р. Вишнівського, сучасні мовні технології настільки розвинені, що їхній вплив на поведінку людини не викликає сумнівів. Вчений наголошує на тому, що мовні технології використовуються в масштабних подіях світового масштабу, таких як президентські вибори, військові конфлікти, природні катастрофи, а також для створення образів політиків, які впливають на громадську думку. Зокрема, політичні кампанії та медіа використовують специфічні мовні стратегії, щоб змінювати ставлення людей до певних подій, кандидатів чи ідей. Таке використання мовних технологій є важливим інструментом політичної маніпуляції, що дозволяє політикам не лише підтримувати своє політичне становище, а й формувати настрій у суспільстві, надаючи певним подіям або особам конкретну оцінку.

Р. Вишнівський акцентує на тому, що зростаюче значення мовних технологій у сучасному політичному світі сприяє їхньому широкому використанню у стратегіях політичних кампаній та державної пропаганди. Їхній ефект не обмежується лише прямим впливом на виборців, але й простягається на створення потужних політичних наративів, які можуть перетворювати прості факти на переконливі історії, здатні мобілізувати маси або ж, навпаки, створювати негативний образ опонента. Таким чином, політичні тексти здобувають не лише

інформативну, але й маніпулятивну роль, що робить їх ще більш важливими для сучасних політичних процесів.

Таким чином, політичні тексти здобувають не лише інформативну, але й маніпулятивну роль, що робить їх ще більш важливими для сучасних політичних процесів «використанні мовних технологій у масштабних подіях у світі, зокрема під час президентських виборів, військових конфліктів, катастроф та часто для створення образів політиків»¹⁰.

2. «Політична промова» у лінгвістичних дослідженнях

Політична промова, її типи, структура та особливості функціонування є важливим предметом дослідження в лінгвістиці та політології. Вивчення політичної промови охоплює різні аспекти, зокрема риторичні, мовні та комунікативні стратегії, а також вплив, який вона має на аудиторію. Різноманітні дослідники, серед яких Л. Мацько, О. Падалка, З. Дем'янков, О. Земська та інші, зробили значний внесок у вивчення цього феномену, зокрема аналізуючи специфічні характеристики політичної промови в різних контекстах.

Українські науковці часто досліджують поняття «політичної промови» в контексті лінгвістичної риторики, звертаючи увагу на її структуру, типи та функції. Л. Мацько, зокрема, визначає політичну промову як «заздалегідь підготовлений гострополітичний виступ із позитивними чи негативними оцінками, обґрунтуванням, конкретними фактами, з накресленими планами, перспективою політичних змін»¹¹. Це визначення підкреслює важливість підготовленості і структурованості політичної промови, а також її орієнтацію на досягнення певних політичних цілей через відповідні мовні та риторичні стратегії.

Дослідження О. Падалка, І. Самойлової і О. Подвойської зосереджуються на окремих аспектах політичної промови, таких як просодичні та лексичні характеристики. Вчені зазначають, що успіх політичної промови значною мірою залежить від її просодичного оформлення, оскільки інтонація відіграє ключову роль у передачі емоційних відтінків та змін у ситуації спілкування. Як зазначають дослідники, «промова має бути адекватно інтонаційно оформленою, оскільки компоненти інтонації відображають усю ієрархію організації одиниць тексту, передають численні нюанси змін у ситуації спілкування

¹⁰ Вишнівський Р.Й. До питання про мотиви вживання евфемізмів (на прикладі сучасної англійської мови). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Одеса, 2014. Вип. 13. С. 95.

¹¹Мацько Л.І. Лінгвістична риторика. Наука і сучасність: зб. наук. праць. Ч. 4. Київ: Логос, 1999. С. 4.

та емоційному настрої мовця»¹². Це означає, що інтонація не лише підкреслює важливі моменти в політичному виступі, але й допомагає створити необхідну атмосферу для сприйняття слухачами повідомлення.

А. Погоріла у своїх наукових розвідках пропонує розглядати евфемізм як «з основних елементів політичної мови»¹³. Дослідниця стверджує, що евфемізми відіграють ключову роль у політичному дискурсі, зокрема у риторичі колишнього прем'єр міністра Великобританії Бориса Джонсона, слугуючи інструментом пом'якшення висловлювань та забезпечення толерантності комунікації. Основною функцією евфемістичних виразів у політичному мовленні є приховане або завуальоване подання потенційно неприємної чи чутливої інформації, що дозволяє уникнути жорстких формулювань, які можуть викликати негативні емоції у свідомості реципієнтів. У цьому контексті евфемізми сприяють формуванню позитивного мислення серед представників різних соціальних і демографічних груп, незалежно від віку, статі чи національності.

Евфемізація виступає ефективним інструментом управління суспільною думкою, адже дозволяє політичним діячам коригувати сприйняття інформації шляхом її пом'якшеного подання. Однією з ключових функцій евфемізмів у політичному дискурсі є не лише уникнення прямого вираження негативних явищ, а й створення певного комунікативного комфорту для аудиторії. Це особливо актуально в контексті сучасної політичної риторики, де важливу роль відіграє дотримання етичних норм і політичної коректності. Евфемістичні конструкції виконують не лише номінативну, але й прагматичну функцію, оскільки їх використання сприяє формуванню позитивного ставлення до тих чи інших соціальних або політичних процесів. Політики, апелюючи до евфемізмів, здатні впливати на емоційний стан реципієнтів, змінюючи їхнє ставлення до проблемних питань. Крім того, застосування евфемізмів дозволяє політичним діячам уникати гострої критики, що є важливим елементом збереження їхнього авторитету та політичного іміджу. У цьому контексті мова стає не лише засобом комунікації, а й стратегічним інструментом впливу на громадську думку. Політичний дискурс, будучи багатоплановою системою, містить численні приклади евфемізації, що демонструє його гнучкість і пристосованість до суспільних запитів. Особливо активно евфемізми

¹² Падалка О.В. Політична промова та її просодичні характеристики. Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Серія: філологічні науки. Мовознавство. Луцьк, 2012. № 6. С. 67.

¹³ Погоріла А. І. Евфемізми в політичному дискурсі (на матеріалі промови Бориса Джонсона) // Нова філологія. Збірник наукових праць. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Нова філологія. № 87. С. 57. URL: <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2022-87>

використовуються в ситуаціях, коли необхідно пом'якшити висвітлення економічних криз, військових конфліктів чи соціальних реформ. Їхня роль у політичному дискурсі полягає у забезпеченні певного балансу між інформуванням суспільства та підтримкою стабільності в державі. Аналіз сучасних політичних промов свідчить про те, що евфемізація є важливим лінгвістичним засобом, який сприяє ефективній комунікації та регуляції суспільного сприйняття інформації. Таким чином, використання евфемізмів у політичному мовленні відіграє не лише лінгвістичну, а й соціально-політичну функцію, визначаючи напрями розвитку риторичних стратегій у сучасному дискурсі.

Політичний дискурс, як специфічна сфера комунікації, є сприятливим середовищем для активного функціонування евфемізмів, оскільки мовлення політика безпосередньо впливає на суспільну думку, визначає суспільні настрої та формує певні когнітивні моделі сприйняття дійсності. Використання евфемізмів у промовах політичних діячів дозволяє не лише пом'якшувати негативну інформацію, але й сприяти її сприйняттю в більш прийнятній формі, мінімізуючи соціальну напругу та зберігаючи імідж оратора.

Результати дослідження свідчать про те, що процес евфемізації є невід'ємною складовою політичного дискурсу. Завдяки цьому механізму політики можуть ефективно адаптувати свою риторику відповідно до соціальних очікувань та етичних норм, що, своєю чергою, забезпечує впливову та результативну комунікацію з аудиторією.

Крім того, дослідження політичної промови часто акцентує увагу на лексичному складі, який є невід'ємною частиною її успішної реалізації. Політичні виступи, як правило, використовують спеціалізовану лексику, що дозволяє закріплювати певні ідеї та оцінки. Слова та вирази, що вживаються у політичному дискурсі, часто мають конкретні конотації, що впливають на сприйняття політичної ситуації.

Отже, політична промова є складним явищем, яке вимагає глибокого аналізу з огляду на різні аспекти її функціонування. Роль просодії, інтонації, лексики та риторичних стратегій у політичних виступах визначає їхню здатність ефективно впливати на аудиторію та формувати політичну реальність.

Дослідники політичного дискурсу не лише ставлять за мету аналізувати характеристики політичних текстів і заяв, але й вивчають лінгвістичні інструменти, за допомогою яких політики впливають на громадську думку та контролюють її. Однією з основних функцій політичного мовлення є маніпуляція свідомістю людей, тому важливо розуміти, як через мову здійснюється цей вплив. Погоджуємося з думкою О. Герус, яка стверджує, що «в межах англomовного політичного дискурсу текст політичної промови є найефективнішим

видом публічного виступу серед інших жанрів, таких як урядові обговорення, парламентські дебати чи створення партійних програм»¹⁴. Цей вислів підкреслює важливість політичної промови як основного інструменту політика для досягнення своїх цілей у комунікації з громадськістю.

Лінгвісти вважають, що мова є потужним інструментом, який політики використовують для налагодження контакту з цільовою аудиторією та поширення інформації з метою заручитися її підтримкою. Це досягається через застосування певних маніпуляційних або стилістичних засобів, що підвищують ефективність політичної комунікації. Політична промова, як жанр, має специфічну функцію – вона повинна не лише інформувати, але й активно впливати на емоції та переконання слухачів.

Розглядаючи характеристики політичного дискурсу з точки зору лінгвістичної прагматики, можна стверджувати, що політична промова є специфічним жанром у міжкультурному комунікативному середовищі. Вона відрізняється чіткою прагматичною спрямованістю, що забезпечує її завершеність і певну структуру. Як правило, політичні промови складаються з трьох основних частин: вступу, основної частини та висновку.

Вступ є надзвичайно важливою частиною політичної промови, оскільки його основна мета – привернути увагу аудиторії та налаштувати її на важливу інформацію стосовно головної теми виступу. Це той момент, коли спікер має найкращу можливість створити позитивне перше враження і залучити слухачів до розуміння подальших тез.

Основна частина промови містить саму інформаційну базу, факти, аргументи «за» і «проти», що дають змогу висвітлити позицію політика. Саме тут часто використовуються риторичні прийоми для посилення переконливості сказаного. Текст основної частини має бути логічно побудований, а аргументи – чітко структуровані, щоб слухачі могли зрозуміти суть проблеми і відповідь на неї.

Висновок політичної промови є важливим етапом, оскільки він має за мету емоційно вплинути на слухача, залишити певне враження та спонукати до дії. Це може бути заклик до підтримки, мобілізації електорату або ж формулювання оптимістичного образу майбутнього. Як і вступ, висновок має велику емоційну силу, оскільки він може стати тим моментом, коли слухачі остаточно вирішують, чи підтримати висловлену думку.

¹⁴ Герус О.С., Кулик А.В. Особливості функціонування евфемізмів та сленгізмів у сучасному англомовному дискурсі. Вчені записки ТНУ ім. В.І.Вернадського. серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2018. Том 29(68). № 4. С. 32.

Крім того, важливими особливостями політичних промов є контекст промови, обставини її виголошення та глобальний соціально-політичний контекст. Контекст означає значення слів і фраз у межах конкретного виступу. Обставини промови охоплюють питання: хто говорить, з якою метою і в яких умовах. Вони можуть значною мірою змінювати інтерпретацію тексту та впливати на реакцію аудиторії. Також важливий контекст глобальної соціально-політичної ситуації, який визначає, наскільки доречною та переконливою буде конкретна політична промова. Зокрема, це може бути ситуація після великих політичних потрясінь або в умовах конфлікту, коли промова має не лише інформувати, але й заспокоювати, мобілізувати або сприяти змінам.

Важливо також відзначити цілі та основні функції політичних промов. Основною метою політичної промови є безпосередній вплив на адресата, що включає в себе не лише донесення необхідної інформації, але й завоювання його прихильності та підтримки. Найголовніше завдання політичної промови – переконати слухача в необхідності підтримки певної ідеї чи політичної позиції. Відомо, що політичні промови ретельно продумані на кожному етапі – як на етапі підготовки, так і на етапі її виголошення. Кожне слово, кожен жест, кожна інтонація мають на меті створення відповідної реакції в аудиторії та формування бажаного враження.

Розглядаючи місце політичних промов у системі політичного дискурсу, необхідно зосередити увагу на прагматичних аспектах, що характеризують політичні промови як жанр мовлення. Прагматика політичних промов включає в себе взаємодію між мовним виразом і комунікативними цілями, а також використання мовних засобів для досягнення певного результату. Це дозволяє визначити, як і якими засобами політики здійснюють вплив на своє оточення та громадськість.

Загалом політичні промови мають кілька основних цілей:

- **Поінформувати громадськість** про актуальність подій, що відбулися, а також їх значення для суспільства.
- **Привернути увагу** до важливості теми, яка буде розглянута в промові, наголошуючи на її актуальності.
- **Переконати слухачів** прийняти певні погляди чи дії, що сприяють досягненню політичних цілей мовця.
- **Сформувати певне ставлення** до осіб чи подій, які описуються або про які йдеться в промові.

Ці функції політичної промови свідчать про її здатність не лише передавати факти, але й впливати на свідомість слухачів, формуючи у них певні оцінки та погляди.

Політичний дискурс, у свою чергу, спрямований на досягнення конкретних практичних цілей. Серед основних функцій політичного дискурсу можна виділити:

- **Інформативну функцію** – забезпечення слухачів достовірною та перевіреною інформацією, що дозволяє формувати точну уяву про події, які відбуваються.
- **Тактичну функцію** – залучення уваги аудиторії до важливих тем, які потребують обговорення або активного реагування.
- **Вирішальну функцію** – формування відповідного ставлення до подій або осіб, про які йдеться, що сприяє прийняттю або відхиленню певних політичних рішень.

З цих позицій, політична промова стає не просто засобом комунікації, а й інструментом, який допомагає досягти політичних цілей через певні мовні стратегії та тактики.

Розділяємо погляди Ю. Крапиви, який стверджує, що політична промова є засобом «поширення думок та ідей політичними суб'єктами з метою здійснити вплив на погляди реципієнта та його ідеологічні переконання»¹⁵. На думку науковця, політичну промову можна розглядати як «зв'язний потік мовлення, що зазвичай підготовлений мовцем із метою постачання інформації аудиторії стосовно певної події в політичному житті»¹⁶. Така концепція підкреслює важливість ретельного планування політичної промови, а також її вплив на суспільну думку та формування політичних позицій.

Отже, політичні промови не лише передають інформацію, а й відіграють ключову роль у формуванні політичних ідеологій та переконань, активно впливаючи на громадську думку.

Політична промова є важливим інструментом впливу на суспільну думку, і одним із її основних завдань є переконання адресата, що є основною характеристикою персуазивної мети політичного дискурсу. Ця мета має на меті не тільки передачу інформації, але й маніпулювання суспільством, спрямовуючи його в бажаному напрямку. Для досягнення цієї мети політики активно використовують специфічну лексику та стилістичні прийоми, що роблять промови виразнішими, емоційно насиченішими та ефективнішими у досягненні бажаного результату.

Основні лексико-стилістичні засоби, які використовуються у політичних промовах, включають метафори, порівняння, епітети, антитези, терміни, неологізми, фразеологізми, евфемізми, лексичні повтори та риторичні запитання. Ці засоби дозволяють не лише

¹⁵ Крапива Ю.В., Крікун Д.А. Політична промова як різновид політичної комунікації. Закарпатські філологічні студії. Ужгород, 2019. Випуск 11. Т.2. С. 45.

¹⁶ Крапива Ю.В., Крікун Д.А. Політична промова як різновид політичної комунікації. Закарпатські філологічні студії. Ужгород, 2019. Випуск 11. Т.2. С. 45.

підвищити виразність мови, але й маніпулювати емоціями слухачів, змушуючи їх відчувати себе частиною політичної стратегії мовця.

Аналізуючи лінгвопрагматичні особливості промов, таких політичних лідерів, як Борис Джонсон, можна побачити, як він майстерно застосовує ці стилістичні засоби для досягнення своїх цілей. Лідер відомий своєю здатністю формулювати виразні та переконливі заклики до дії. Його промови містять широке використання метафор, порівнянь і риторичних запитань, що дозволяє не лише зберігати увагу аудиторії, але й створювати емоційний зв'язок з громадськістю. Наприклад, метафори й порівняння можуть допомогти у створенні образів, які спрощують складні політичні реалії, роблячи їх доступними для сприйняття звичайними громадянами.

Ще однією важливою складовою успіху політичних промов Б. Джонсона є його інтонаційне оформлення. Інтонація в політичній промові має велике значення, оскільки вона впливає на сприйняття інформації та емоційний відгук слухачів. Вірно підібрана інтонація може підсилити вплив на аудиторію, зробити промову більш захоплюючою та переконливою.

Конкретно у випадку промов Джонсона та Байдена щодо військової агресії Росії проти України, особливу увагу вони звертають на важливість підтримки України в цей складний час. Їхні виступи фокусуються на необхідності продовження міжнародної військової допомоги Україні, і це питання часто підкріплюється емоційно насиченими метафорами та закликами до спільної відповідальності за боротьбу з агресією. Завдяки такій стратегічній побудові промов вони здатні активно впливати на настрої громадськості, сприяючи створенню стійкої підтримки серед слухачів для реалізації політичних цілей.

Таким чином, політичні промови використовують не лише лексичні й стилістичні засоби, але й продуману інтонацію та структуру для ефективного впливу на аудиторію, що робить їх потужним інструментом переконання та маніпулювання у політичному дискурсі.

3. Прагматизм стилістичних засобів у промовах Б. Джонсона

Політичні промови зазвичай орієнтовані на досягнення емоційного зв'язку з цільовою аудиторією, з метою заручитися її підтримкою щодо обговорюваної проблеми. Для цього політики активно застосовують різноманітні лексико-стилістичні засоби, зокрема метафори, порівняння, епітети та лексичні повтори, що сприяють досягненню необхідного емоційного ефекту. Промови Б. Джонсона відзначаються оригінальністю завдяки його розширеному словниковому запасу та здатності творчо використовувати мовні засоби, які створюють яскраві образи та підсилюють виразність висловлювань. Дослідження мовних та

стилістичних особливостей його виступів можна знайти в книзі «Борисаурус» («The Borysaurus: the Dictionary of Boris Johnson»)¹⁷, де описано його унікальний підхід до створення ефективних мовних конструкцій у політичних контекстах.

Лінгвопрагматичні особливості промов Б. Джонсона чітко виявляють його майстерність у комунікації, оскільки його виступи з приводу політичної ситуації в Україні демонструють широкий спектр стилістичних засобів, які надають промова виразності та переконливості. Як свідчить аналіз ілюстративного матеріалу, у текстах Б. Джонсона активно використовуються метафори, образні порівняння, епітети, антитези та лексичні повтори. Ці художні засоби сприяють збагаченню мовної тканини виступів політика, роблячи їх не лише емоційно насиченими, а й значно виразнішими. Вони допомагають формувати чітке уявлення про позицію автора, підсилюючи вплив на слухачів та зміцнюючи його аргументацію.

*«Innumerable missiles and bombs have been raining down on entirely innocent population»*¹⁸. *Незліченні ракети та бомби рясно падали з неба на міста та села з цілком невинним населенням.* Метафоричне використання тропу «дощу» вказує на рясність та невинність падіння численних ракет і бомб на міста і села України, де проживають зовсім невинні люди. Цей метафоричний вислів передає інтенсивність та масштабність нападу, оскільки дощ охоплює велику територію та може безперервно падати протягом тривалого часу. Називаючи ракети кількісно незліченими, політик використовує гіперболу з метою привернення уваги до чисельності ракет, якими бомблять Україну.

*«And to that end we must also collectively cease the dependence on Russian oil and gas that for too long has given Putin his grip on western politics»*¹⁹. *І з цією метою ми також повинні колективно припинити залежність від російської нафти і газу, які надто довго дозволяли Путіну контролювати західну політику.* Метафоричне висловлювання з ідіомою «give smb.a grip on», «різко схопити» використовується для образного опису сильної та впливової влади, яка контролює політику Заходу.

Як спосіб впливу на свідомість репрезентованих, метафоричні висловлювання з ідіомами сприяють розумінню конкретних політичних подій та політичної картини світу в цілому: *«There were some who*

¹⁷ Simon W. The Borisaurus: The Dictionary of Boris Johnson. Biteback Publishing, 2020.

¹⁸ Johnson B. Prime Minister's address to the nation on the Russian invasion of Ukraine: 24 February 2022. URL: <https://hansard.parliament.uk/commons/2022-02-24/debates/A76282B2-C1F4-4D00-B5E8-A8A0F2476FBB/Ukraine>

¹⁹ Johnson B. Prime Minister's address to the nation on the Russian invasion of Ukraine: 24 February 2022. URL: <https://hansard.parliament.uk/commons/2022-02-24/debates/A76282B2-C1F4-4D00-B5E8-A8A0F2476FBB/Ukraine>

believed the Kremlin propaganda that Russian armour would be like an irresistible force **going like a knife through butter**, and that **Kyiv would fall within days**»²⁰ [35]. *Були деякі, хто повірив пропаганді Кремля, що російська бронетехніка буде потужною й непереможною і вона легко подолає будь-які перешкоди або опозицію і що Київ впаде за декілька днів.* Використання політиком метафоричного висловлювання з ідіомою «*going like a knife through butter*» підкреслює ідею про те, що російська броня з легкістю подолає будь-який опір, подібно до того, як ніж без зусиль розрізає вершкове масло. З метою ефективного впливу на слухача Б. Джонсон також метонімічно використовує троп «*Kyiv would fall within days*», що є образним способом висловити потенційно швидке захоплення столиці України окупантами.

Орґінальність політичних промов Б. Джонсона окреслюється використанням зоологічних метафор та порівнянь. «... every time we thought that the Western Alliance was going to be divided, G7, NATO or whatever G20 any big meeting, everybody always said in the run up that it was going to be a fight about Ukraine, **the doves and the hawks will disagree**»²¹. *Щоразу, коли ми думали, що Західний Альянс буде розділений, G7, НАТО чи будь-яка інша велика зустріч G20, всі завжди говорили напередодні, що це буде боротьба за Україну і що думки мирних і воєнних сторін не співпадуть.* Метонімія тропів «голуби» та «яструби» є метафоричним позначенням різних підходів або позицій до певного питання, часто в контексті зовнішньої політики або конфлікту. «Голуби» зазвичай асоціюються з більш мирним або дипломатичним підходом, в той час як «яструби» – з більш напористим або мілітаристським.

«***They fought with the energy and courage of lions ...***»²² *Вони боролися з енергією та хоробрістю левів.* Так як леви асоціюються з сильними і впевненими в собі тваринами, політик порівнює український народ з ними, підкреслюючи наскільки наші військові наполегливі та відважні у боротьбі з ворогом.

Політик вдало використовує метафоричні висловлювання з фразеологізмами. Так, наприклад, «*out of ashes, з попелу*» – це метафоричний вираз, який часто асоціюється з відродженням або оновленням «*I believe they will, because out of ashes of your towns and*

²⁰ Johnson B. Prime Minister Boris Johnson's address to the Ukrainian Parliament. URL: <https://www.gov.uk/government/speeches/prime-minister-boris-johnsons-address-to-the-ukrainian-parliament-3-may-2022>

²¹ Johnson B. Prime Minister Boris Johnson's address to the Ukrainian Parliament. URL: <https://www.gov.uk/government/speeches/prime-minister-boris-johnsons-address-to-the-ukrainian-parliament-3-may-2022>

²² Johnson B. Prime Minister Boris Johnson's address to the Ukrainian Parliament. URL: <https://www.gov.uk/government/speeches/prime-minister-boris-johnsons-address-to-the-ukrainian-parliament-3-may-2022>

cities, out of the *monstrous scars left by putin's missiles, something beautiful is blooming, a flower that the whole world can see and admire that is the unconquerable will of the Ukrainians to resist*»²³. І я вірю, що так і буде, тому що з попелу ваших міст, з жахливих шрамів, залишених путінськими ракетами, розквітає щось прекрасне, квітка, яку весь світ може бачити і милуватися, і це непереможна воля українців чинити опір. Метафоричний епітет «*monstrous scars*», «жахливі шрами» передбачає, що не просто звичайні або типові шрами, а особливо великі, важкі руйнування, які спотворюють наші міста, викликаючи негативний візуальний образ, а метафоричний епітет «*unconquerable will*», «непереможна воля» означає, що волю, про яку йдеться, неможливо подолати, підкреслюючи її силу і стійкість. Метафоричний зв'язок у наведеному прикладі завершується порівнянням розквітлої квітки з нескореною волею українців. У цьому порівнянні ріст і краса квітки уособлюють незламний дух і стійкість українського народу перед обличчям викликів та негараздів, спричинених ворожою країною-агресором.

Борис Джонсон також вдається до використання лексичних повторів у своїх політичних зверненнях та варіює їх з антитезами протягом промов для закріплення певної ідеї або повідомлення у свідомості реципієнтів та кращому їх запам'ятовуванню. Яскравий приклад лексичної анафори та протиставлення – «*It is about Ukrainian democracy against Putin's tyranny. It is about freedom versus oppression. It is about right versus wrong. It is about good versus evil*»²⁴ «*Це про українську демократію проти путінської тиранії. Це про свободу проти зноблення. Це про правду і неправду. Це про добро проти зла*».

Незважаючи на те, що Борис Джонсон не є професійним журналістом, він володіє відмінним чуттям мови та здатністю ефективно впливати на цільову аудиторію. Він майстерно використовує риторичні прийоми, щоб нагадувати слухачам про загальноприйняті стандарти, цінності та політичні позиції, підтримувані більшістю. Політик віртуозно поєднує різноманітні мовні та стилістичні засоби для створення загальної картини, що мотивує український народ до продовження боротьби за свою свободу та незалежність. Завдяки своєму унікальному стилю, який включає образні вирази та яскраві метафори, Джонсон ефективно передає свої ідеї, роблячи свої промови емоційно насиченими та переконливими.

²³ Johnson B. PM remarks at joint press conference with President Zelenskyy in Kyiv: 24 August 2022. URL: <https://www.gov.uk/government/speeches/pm-remarks-at-joint-press-conference-with-president-zelenskyy-in-kyiv-24-august-2022>

²⁴ Johnson B. Prime Minister Boris Johnson's address to the Ukrainian Parliament URL: <https://www.gov.uk/government/speeches/prime-minister-boris-johnsons-address-to-the-ukrainian-parliament-3-may-2022>

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи результати проведеного дослідження, можна стверджувати, що політичний дискурс одного з провідних світових політиків, Б. Джонсона вирізняється високим рівнем метафоричності та вдалою інтеграцією риторичних засобів, що фокусують увагу на війні в Україні. Його промови виразно демонструють підтримку українського народу, засудження воєнної агресії та привертають увагу міжнародної спільноти до необхідності врегулювання конфлікту.

Застосування численних стилістичних прийомів у виступах політика забезпечує чіткість та логічність викладу його ідей, що сприяє кращому розумінню його поглядів аудиторією, а також підвищує ефективність комунікації. Водночас це відображає його красномовство та здатність до емоційного впливу на слухачів.

Враховуючи надзвичайну актуальність військового конфлікту в Україні та значущість ролі глобальних лідерів у міжнародній політиці, аналіз стилістичних особливостей промов Б. Джонсона має важливе значення як для наукової спільноти, так і для формування громадської думки. Це дослідження дозволяє глибше зрозуміти, які мовні стратегії використовують лідер для формулювання та вираження своїх позицій щодо російсько-української війни. Аналіз його виступів дає змогу виявити різноманітні підходи до політичної комунікації, що демонструє вплив лідера на міжнародну арену та його сприйняття світовим співтовариством.

З метою маніпулювання суспільною свідомістю політики активно використовують різноманітні риторичні прийоми в своїх промовах, серед яких найпоширенішими є емоційно забарвлені вирази, оціночна лексика, метафори, контрасти, порівняння, паралельні конструкції та лексичні повтори. Ці засоби сприяють здійсненню ефективного впливу на громадськість, що є однією з основних функцій політичного дискурсу.

У контексті аналізу політичних виступів Бориса Джонсона щодо війни в Україні, можна відзначити, що використання метафор є ключовим стилістичним прийомом для передачі складності ситуації, зображуючи її як боротьбу за свободу та справедливість. Цей засіб дозволяє зробити висловлювання більш яскравими та образними, що сприяє емоційному впливу на слухачів і формує враження значущості подій.

Крім того, політик ефективно застосовує лексичні повтори для підкреслення важливих ідей та акцентування уваги на проблемах, що потребують термінового вирішення. Використання таких повторів допомагає зосередити увагу аудиторії на ключових аспектах ситуації, підсилюючи їх значення та важливість для глобальної спільноти.

Щодо використання епітетів, можна відзначити, що Борис Джонсон вибирає більш незвичайні та захоплюючі словосполучення, що додає його мовленню додаткової експресивності, швидше привертає увагу аудиторії та акцентує важливі моменти.

Борис Джонсон використовує виразні та несподівані порівняння, що дозволяють йому створювати сильні образи та аналогії з відомими ситуаціями або популярними образами, що підсилює вплив його виступів.

У промовах Бориса Джонсона використання антитези додає драматичності його висловлюванням, посилюючи емоційну складову і підкреслюючи важливість його точки зору.

Загалом, використання різноманітних стилістичних засобів та емоційно забарвленої лексики з позитивними й негативними відтінками значень є важливим інструментом для досягнення політичних цілей у промовах щодо війни в Україні. Використання таких мовних засобів дозволяє політикам ефективно передавати свої погляди, підсилюючи емоційний відгук аудиторії та акцентуючи увагу на ключових моментах конфлікту. Позитивні та негативні емоційні відтінки лексики сприяють не тільки формуванню іміджу правоти і справедливості у своїх діях, але й стимулюють підтримку або осуд відповідних політичних рішень серед слухачів. Такі прийоми є важливою складовою політичного дискурсу, що має на меті мобілізацію громадської думки і підтримку міжнародної спільноти.

АНОТАЦІЯ

Розділ монографії присвячено аналізу лінгвостилістичних особливостей політичного дискурсу Бориса Джонсона щодо війни в Україні. Продемонстровано теоретичні окреслення поняття «політичний дискурс» у вітчизняній та зарубіжній літературі. Дослідження охоплює риторичні стратегії, стилістичні засоби та прагматичні прийоми, які використовує політик для формування громадської думки та міжнародної підтримки України. Визначено, що його промови характеризуються емоційно-забарвленою лексикою, метафорами війни та апеляцією до демократичних цінностей. Окрему увагу приділено використанню експресивної лексики. Аналіз також виявив часте застосування синтаксичних повторів і контрасту для посилення переконливості висловлювань. Результати дослідження свідчать, що дискурс Б. Джонсона має потужний мобілізуючий характер і сприяє консолідації міжнародної спільноти навколо підтримки України. Отримані висновки можуть бути корисними для подальших досліджень політичної риторики в умовах воєнного конфлікту.

Література

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія, 2004. 342 с.
2. Вишнівський Р.Й. До питання про мотиви вживання евфемізмів (на прикладі сучасної англійської мови). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Одеса, 2014. Вип. 13. С. 95–97.
3. Вінтонів М., Мала Ю. Повтор як засіб експресивізації в політичному дискурсі. Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології. 2019. Вип. 8 (1). С. 159–169.
4. Гавриленко В.М., Тітарова Д.Ю. лінгвостилістичні особливості політичних промов Уїнстона Черчіля. Молодий вчений. № 4. Херсон, 2017. С. 132–136.
5. Герус О.С., Кулик А.В. Особливості функціонування евфемізмів та сленгізмів у сучасному англomовному дискурсі. Вчені записки ТНУ ім. В.І.Вернадського. серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2018. Том 29(68). № 4. С. 31–36.
6. Гончар О.С. Функції евфемізмів у політичному дискурсі. Новітня філологія. Київ, 2015. Вип. 16. С. 35–41.
7. Жибак Д.М. До питання особливостей та функцій політичного дискурсу. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія, 2016. Вип. 20(1). С. 124–126.
8. Климанська Л.Д. Соціально-комунікативні технології в політиці: Таємниці політичної «кухні»: монографія. Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2007. 332 с.
9. Лобода В.А. Перекладацькі трансформації: дефінітивний характер та проблема класифікації. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія, 2019. № 43. Том 4. С. 72–74.
10. Лосева І.В. Мовностилістичні особливості політичної полеміки кандидатів у президенти США (на матеріалі інтернет-дискурсу): дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.04. Германські мови. Львів, 2016. 261 с.
11. Кльось С. Семантичні особливості функціонування фразеологізмів у політичному дискурсі (на основі промов діячів англійською мовою). Молодь і ринок, 2012. №1. С. 106–110.
12. Крапива Ю.В., Крікун Д.А. Політична промова як різновид політичної комунікації. Закарпатські філологічні студії. Ужгород, 2019. Випуск 11. Т.2. С. 42–45.
13. Мацько Л.І. Лінгвістична риторика. Наука і сучасність: зб. наук. праць. Ч. 4. Київ: Логос, 1999. С. 3–16.
14. Падалка О.В. Політична промова та її просодичні характеристики. Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Серія: філологічні науки. Мовознавство. Луцьк, 2012. № 6. С. 66–69.

15. Погоріла А. І. Евфемізми в політичному дискурсі (на матеріалі промови Бориса Джонсона) // Нова філологія. Збірник наукових праць. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Нова філологія. № 87. С. 57–61. URL: <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2022-87>

16. Погоріла А.І., Костецька Г.В. Лінгвістичний аспект дослідження евфемізмів // Scientific Collection «InterConf», (93): with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference “Scientific Trends and Trends in the Context of Globalization” (December 21-22, 2021) at Umea, Sweden p.p.251–257. URL: <https://www.interconf.top/documents/2021.12.21-22.pdf>

17. Погоріла А. Функціонування евфемізмів у англомовному медійному дискурсі // Закарпатські філологічні студії : зб. наук. пр. / [ред. кол. : І.М.Зимомря (голов. ред.) та ін.]. Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 21. Т. 2. С. 100–104. URL: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.21.2.20>

18. Рафалюк В.В. Особливості політичних текстів про військову агресію РФ проти України. Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис». № 12, 2022. С. 138–145.

19. Самойлова І.В., Подвойська О.В. Лексичні особливості політичних промов. Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Філологічні науки. Ніжин, 2016. № 1. С. 235–238.

20. Соколова О.В. Стилїстика політичних промов Конрада Аденауера. Вчені записки ТНУ імені Вернадського. 2021. Т.32(71). № 4. С. 249–253.

21. Чорна Ю. Круті англійські слова і фрази з промови Бориса Джонсона про українців. URL: <https://cambridge.ua/uk/blog/kruti-anglijski-slova-i-frazi-z-promovi-borisa-dzhonsona-pro-ukrayincziv>

22. Швечкова Ю. Політичні евфемізми як засіб реалізації комунікативних стратегій і тактик у політичному дискурсі (на матеріалі промов Терези Мей). Актуальні питання гуманітарних наук. вип. 35, том 6, 2021. С. 129–133.

23. Януш О.Б. Евфемізми та інші види семантичних зрушень у суспільно-політичній лексиці і фразеології. Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки, 2009. Вип. 45. С. 143–147.

24. Burridge K. Political Correctness: Euphemism with Attitude // English Today. 1996. Vol 12. N 3/ P/42–49.

25. Johnson B. I believe that Ukraine will retake Crimea and Donbas, but Russia will not dissolve. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/eng/interview/2023/01/18/7154388/>
26. Johnson B. Prime Minister's address to the nation on the Russian invasion of Ukraine: 24 February 2022. URL: <https://www.gov.uk/government/speeches/prime-ministers-address-to-the-nation-on-the-russian-invasion-of-ukraine-24-february-2022>
27. Johnson B. Prime Minister Boris Johnson's address to the Ukrainian Parliament. URL: <https://www.gov.uk/government/speeches/prime-minister-boris-johnsons-address-to-the-ukrainian-parliament-3-may-2022>
28. Johnson B. PM remarks at joint press conference with President Zelenskyy in Kyiv: 24 August 2022. URL: <https://www.gov.uk/government/speeches/pm-remarks-at-joint-press-conference-with-president-zelenskyy-in-kyiv-24-august-2022>
29. Johnson B. Ukraine. Volume 709: debated on Thursday 24 February 2022. URL: <https://hansard.parliament.uk/commons/2022-02-24/debates/A76282B2-C1F4-4D00-B5E8-A8A0F2476FBB/Ukraine>
30. Johnson D., Johnson R. Civil political discourse in a democracy: The contribution of psychology. *Peace and Conflict: Journal of Peace Psychology*, 2000. N 6(4). P.291–317. URL: https://doi.org/10.1207/S15327949PAC0604_01
31. Kirvalidze N., Samnidze N. Political discourse as a subject of interdisciplinary studies. *Journal of Teaching and Education*. N 5. P. 161–170. URL: https://www.researchgate.net/publication/319402411_POLITICAL_DISCOURSE_AS_A_SUBJECT_OF_INTERDISCIPLINARY_STUDIES
32. Partridge A. *Usage and Abusage*. N.Y., 1964. 379 p.
33. Simon W. *The Borisaurus: The Dictionary of Boris Johnson*. Biteback Publishing, 2020. 243 p.

Information about the author:

Pogorila Anna Ihorivna,

Candidate of Pedagogical Sciences,

Associate Professor at the Department of Foreign Languages

Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

36, Ivan Franko str., Drohobych, Lviv region, 82100, Ukraine